

Socialudvalget

UDVALGSAFSNIT

Overordnet opgavebeskrivelse for udvalget:

Socialudvalget har ansvaret for Københavns Kommunes sociale opgaver vedrørende børn, unge og voksne. Ansvarer omfatter målgrupperne udsatte børn, unge, voksne, handicappede, psykisk syge, samt misbrugsområdet.

Udvalgets mission er ”At bidrage til, at Socialforvaltningens brugere får mulighed for at udvikle og udnytte egne ressourcer til at realisere et godt liv og bidrage til samfundet”

Udvalgets udfordringer de kommende år:

Behov for stram økonomisk styring og servicereduktioner i 2008

Socialforvaltningens væsentligste økonomiske udfordring er at opnå budgetbalance i 2008 for dermed at skabe forudsætninger for en sikker drift i 2009 og fremefter. Samlet skal der i løbet af 2008 ske udgiftsreduktioner på i alt ca. 140 mill. kr., heraf ca. 79 mill.kr. på børneområdet, 40 mill.kr. på hjemmeplejen og 15 mill.kr. på det øvrige handicapområde, som situationen ser ud pr. april 2008, på områder, hvor der er ubalance mellem budget og regnskab. En del af disse reduktioner skal ske via mindreforbrug på øvrige områder eller via effektiviseringer og gennemførelse af særlige handleplaner. På børne-, handicap- og hjemmeplejeområdet kan dette ikke ske uden mærkbare servicereduktioner.

Efterspørgsels- og udgiftspres

Samtidig er der et forventet efterspørgselspres på en række af Socialudvalgets centrale områder: Udsatte børn, psykisk syge, handicappede og hjemmeplejen.

Udsatte børn

På området for børnefamilier med særlige behov opleves der i disse år en generel stigning i antallet af henvendelser fra forvaltningens samarbejdspartnere på området – skole, politi og private, og hvor et stigende antal børn og unge udviser en meget voldsom problemadfærd. Denne adfærd stiller store krav til Socialcentrenes sagsbehandling og til de institutioner, der skal rumme dem, samt til arbejdet med kriminalitetsforebyggelse.

I forbindelse med budgetaftalen for 2008 blev der igangsat en analyse i samarbejde med Økonomiforvaltningen, der redegør for den forventede udgiftsudvikling på området for udsatte børn i de kommende år, kortlægger årsagerne hertil, samt foreslår styringstiltag og mulige udgiftsreduktioner.

Den foreløbige analyse viser, at det budgetterede udgiftsniveau pr. barn på området for udsatte børn i 2008 er lavere end på noget andet tidspunkt i perioden 2003-2007. Årsagen er blandt andet, at der i perioden har været budgetflytninger til handicapområdet, men status er en meget stram økonomisk situation. Dette bekræftes også af en Vignet-undersøgelse, der tyder på, at der i København skal mere alvorlige problemstillinger til at udløse ydelser end i landets øvrige kommuner.

Udgiftsniveauet i København pr. barn/ung har været ret stabilt i perioden 2004-2007, og budget 2008 indebærer en væsentlig reduktion i forhold til udgiftsniveauet pr. barn/ung.

Den demografiske udvikling i 2009 og frem medfører desuden fortsatte stigninger i antallet af 0-22-årige – særligt blandt teenagere, der samtidig er de aldersgrupper, der påfører Socialforvaltningen flest udgifter. I 2009 forventes et demografisk betinget budgetbehov på 18,0 mill. kr. alene for at opretholde det serviceniveau, der er gældende efter gennemførelse af den økonomiske genopretningsplan.

Hvis serviceniveauet skal holdes på niveauet fra 2007 er der behov for at få tilført 61,0 mill. kr. i 2008 og yderligere 18,7 mill. kr. i 2009.

Også på det generelle forebyggelsesområde er der sket en væsentlig aktivitetsstigning – svarende til 26,1 mill. kr. Her er der bl.a. tale om væsentlige stigninger i forhold til dagskoletilbud til utilpassede unge, der har det vanskeligt i normalsystemet, hjemmehos'ere og kontaktpersoner, der skal forebygge sociale derouter, og familiebehandling, der skal understøtte forældre i at tage vare på deres børn og unge, så kommunen ikke bliver nødt til at placere barnet udenfor familien.

Handicapområdet

I de kommende år forventes et fortsat stigende udgiftspres på handicapområdet. Det stigende udgiftspres skyldes bl.a. en generel stigning i antallet af handicappede borgere, som ligger ud over den almindelige demografiske udvikling på området, samt at de enkelte brugere generelt er blevet mere ressourcekrævende.

På handicapområdet blev som led i budgetaftalen for 2008 igangsat en ekstern analyse, der skal kortlægge og beskrive visitationen til handicapydelse og specialundervisning. Analysen gennemføres med inddragelse af Økonomiforvaltningen og Sundhedsforvaltningen. Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at uddrage foreløbige konklusioner fra analysen på grund af usikkerhed om det datagrundlag, der anvendes til forudsigelsen af udgiftspreset.

Hjemmeplejen

På hjemmeplejeområdet kan der konstateres en fortsat stigning i efterspørgslen, der søges håndteret via ændret visitationspraksis. Hvorvidt det er muligt at reducere budgetproblemet via revisitation m.v. afhænger i høj grad af, hvordan efterspørgslen på hjemmepleje til handicappede udvikler sig i 2008. Derudover er der et effektiviseringskrav for kommunens udførelse, som der fortsat bliver arbejdet med.

Ventelister til boliger for Psykisk syge og handicappede

Den øgede efterspørgsel gør det nødvendigt at udbygge boligmassen for psykisk syge og handicappede.

Socialudvalget ønsker på den baggrund, at Københavns Borgerrepræsentation i budgetforliget for 2009 afsætter de nødvendige midler til at fortsætte udbygningen på botilbudene til psykisk syge og handicappede.

Behov for It-investeringer

Socialforvaltningens medarbejdere har et stort behov for en bedre IT-understøttelse, hvis kravene til kvalitet i sagsbehandlingen og effektiviseringerne skal indfries. Bedre IT-systemer er også en væsentlig del af ”Attraktive arbejdspladser”. Det samlede investeringsbehov udgør ca. 36 mill. kr. i 2009 og 21 mill. kr. i 2010, jf. investeringsforslag I501.

Ud af det totale IT-investeringsbehov udgør 7 mill.kr. uomgængelige udskiftninger af flere af de fagsystemer, som Socialforvaltningen anvender i dag, der er så gamle, at KMD ophører med driften af dem. Dertil kommer nødvendige investeringer på 4 mill. kr. til indførelse af et nyt omsorgssystem til hjemmeplejen. Omsorgssystemet skal blandt andet bidrage til at sikre, at Socialforvaltningen kan overholde fritvalgslovgivningen og imødekomme Revisionsdirektoratets kritik af opgørelsen af leverede timer i hjemmeplejen. I hjemmeplejen er der endvidere et stigende behov for et system, der kan sikre et bedre økonomi- og styringsgrundlag.

Socialforvaltningen vurderer, at der vil være et betydeligt effektiviseringspotentiale på længere sigt, hvis IT-investeringerne kommer til at omfatte systemer, der kan lette den daglige drift for forvaltningens sagsbehandlere, socialrådgivere, pædagoger o. lign.

Kvalitet i sagsbehandlingen og kriminalitetsforebyggende arbejde på børne- og ungeområdet.

Efter en række tragiske hændelser på området de seneste år, er der øget opmærksomhed på at sikre, at udsatte børn og unge ikke falder igennem det offentlige sikkerhedsnet. Huller i sikkerhedsnettet er ikke blot et svigt overfor udsatte børn og unge, men indebærer ligeledes utryghed for kommunens øvrige borgere, da udsatte børn og unge risikerer at blive utilpassede unge.

Derfor er der gennem de sidste par år igangsat en række initiativer med det formål at understøtte en opsøgende, effektiv og forebyggende indsats i form af undersøgelsesteams på Socialcentrene, socialrådgivere på skoler, etablering af tværgående grupper mellem forvaltninger, og udarbejdelse af handlevejledninger til personalegrupper, der møder udsatte børn og unge. Ligeledes har der været opmærksomhed på at øge kvaliteten og fagligheden i det sociale arbejde. Det er sket gennem projekter som Familien i Centrum) og Kvalitet i Anbringelsen, samt i organisering af socialcentrene omkring børne- og ungegrupper.

De styrkede indsatser for at identificere målgruppen har dog samtidig ført til et øget pres på Socialcentrenes Børnefamilieteam. Eksempelvis har der været et øget antal henvender fra forvaltningens samarbejdspartnere, såsom skole, politi og private, som det forventes, at Socialforvaltningen følger op på. Socialcentrene oplever således en voksende overdragelse af børn og unge fra normalsystemerne – fx skoler – til socialsystemet og en hurtigere behandling af de overleverede børn og unges sager. På den baggrund er brugen af private dagskoletilbud vokset med omkring 50 pct. fra 2005 til 2007.

En anden væsentlig udfordring på børneområdet er, at der er behov for at udvikle kvaliteten af sagsbehandlingen. Kvalitetsproblemerne med sagsbehandlingen kan i værste fald påvirke brugernes retssikkerhed, men også have økonomiske konsekvenser. En utilstrækkelig undersøgelse eller opfølgning i en sag kan således indebære, at en sagsbehandler vælger en unødvendig dyr foranstaltning, eller, at utilstrækkelig sagsbehandling medfører, at børn og unge ikke har fået den hjælp, de har behov for.

Socialforvaltningen vurderer, at den utilstrækkelige kvalitet i sagsbehandlingen blandt andet skyldes et for stort sagspres pr. sagsbehandler, utilstrækkelig it-understøttelse af sagsbehandlingen.

Styrkelse af bosteder og institutioner

Socialforvaltningen er pt. ved at implementere en ledelsesmæssig omorganisering på bo- og dagtilbudsområdet. Omorganiseringen indebærer en samling af ledelsen af flere små bo- og dagtilbud i centre, der retter sig mod hver sin målgruppe på området. Omorganiseringen skal bl.a. imødekomme behovet for styrket ledelsesmæssig dialog mellem central- og lokalforvaltningen og en fremtidssikring i forhold til de faglige udfordringer.

Socialudvalget og Borgerrepræsentationen har besluttet, at der skal gennemføres en grundig analyse af forholdene på alle bosteder og bofællesskaber i København, og som en del heraf udarbejdes forslag til evt. forbedringer på området. Undersøgelsen gennemføres på voksenområdet for psykisk syge og på voksen- og børneområdet for handicappede.

Undersøgelsen, der ventes færdig medio august 2008, skal bl.a. afdække, om bostederne overholder de lovmæssige krav til udførelsen af arbejdet, f.eks. omkring magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Undersøgelsen skal endvidere afdække beboernes tilfredshed og trivsel.

Modernisering af store bocentre

En modernisering af botilbud til psykisk syge og handicappede omfatter ca. 1.000 boliger. Botilbudene er fra 1960'erne og 70'erne og er derfor nedslidte med et institutionspræget miljø med lange gange og små 1-rumsboliger med fælles bad og køkken. Dertil kommer, at botilbudene til især de psykisk syge består af meget store enheder på op til 170 boliger, hvoraf størstedelen er placeret uden for København. Der ligger en væsentlig udfordring i en modernisering af botilbudene og i den forbindelse at reducere botilbudene til mindre enheder. De bedre fysiske rammer skal bidrage til, at beboerne i højere grad kan integreres i det omgivne samfund.

Fastholdelse og rekruttering

Socialforvaltningen står overfor en væsentlig udfordring i forhold til rekruttering og fastholdelse af personale på hjemmeplejeområdet, sociale sagsbehandlere og pædagogområdet.

Masterplan for Socialforvaltningen

Socialforvaltningens direktion har igangsat et arbejde med en sammenhængende Masterplan for forvaltningens struktur. Formålet med planen er at fremtidssikre organisationen og medvirke til at sikre, at forvaltningen kan løfte udfordringerne

i de kommende år. Planen vil blive forelagt Socialudvalget inden sommerferien 2008.

Den samlede økonomiske situation

Sammen med omstillingsbidraget og de yderligere sparekrav i indkaldelsescirkulæret på ca. 52 mill. kr. giver ovennævnte et vanskeligt udgangspunkt for budget 2009. Socialudvalget vurderer, at det på de fleste institutioner og bosteder, som udgør hovedparten af udvalgets budget, er vanskeligt at reducere enhedsudgifterne yderligere gennem generelle besparelser. De foreslåede besparelser er derfor i stedet rettet mod reduktion af aktiviteterens omfang og eller ophør af tilbud, der er mere marginale i forhold til kommunens lovgivningsmæssige forpligtelser.

Budgetoverholdelse i 2008 bygger desuden på omfattende økonomiske handleplaner på områderne hjemmepleje med 48 mill. kr., udsatte børn med 75 mill. kr. og handicappede med 15 mill. kr. Det er i prognosen for 2008 pr. april 2008 forudsat, at handleplanerne gennemføres med den nævnte effekt. Dette budgetforslag bygger på den forudsætning, at der opnås balance mellem budget og udgifter i løbet af 2008. Såfremt dette ikke opfyldes, vil det blive nødvendigt at revidere budgetforslaget.

Overordnet prioritering i udvalget:

I budgetforslaget er der i forhold til forrige år foretaget følgende prioriteringer:

Tabel 1 – Finansieringsbehov i Budgetforslag 2009

Omprioriteringer (2009 p/l)	1.000 kr.
A. Prioriteringsrummet bidrag (IC 2008)	38.400
B. Økonomiske konsekvenser af DUT 2006-2009 (IC 2009)	7.500
C. Finansiering af effektiviseringsmanko for KS (IC 2009)	2.500
D. Reduceret fremskrivning af budget (IC 2009)	3.500
I alt som følge af indkaldelsescirkulæret	51.900
Anvist finansiering – tværgående besparelser	-12.100
I alt behov for anvisning af finansiering som følge af IC2009	39.800
E. Nødvendige interne omprioriteringer (Omsorgssystem)	4.000
F. Uomgængelige interne omprioriteringer	7.000
I alt behov for anvisning af finansiering	50.800

Tabel 2 – Finansiering af prioriteringsrum – bidrag 1, 2 og 3 i alt 38.4 mill. kr.

Omprioriteringer (2009 p/l)	1.000 kr.
Anvist finansiering – tværgående besparelser (bidrag 1, se tabel 5)	12.100
<i>Finansiering af prioriteringsrum – omstilling og fornyelse, bidrag 2 og 3</i>	<i>26.300</i>
Finansieres ved:	
Øget brug af familiepleje til spæd og småbørn	1.700
Øget brug af netværksplejefamilier	1.900
Salg af 6 pladser på selvejende institutioner	4.300
Eget tilbud til unge i stedet for køb	1.700
Reduktion i samværs- og aktivitetssteder	2.400
Mindreforbrug på narkobehandling – Misbrugspuljen	5.000
Lukning af dagtilbudspadser på handicapområdet	1.000
Samling af 2 Socialcentres administration	1.200

Bedre udnyttelse af trykkeriet kapacitet	700
Nedlæggelse af Salon Oriental	1.000
Service-niveautilpasninger på institutioner til voksne handicappede*	2.400
Tilpasning af serviceniveauet til 6-byniveau på konkrete institutioner	2.000
Nedlæggelse af produktionsskoler	400
Færre køb af omsorgsophold til alkoholikere hos Blå Kors	300
Nedskæring i antallet af støttekontaktpersoner	300
I alt	38.400

*Forslagene efter ----- (i alt 5,4 mill. kr) bortfalder, såfremt Økonomiudvalget godkender stigende profil på besparelser fra Budget 2008.

Tabel 3 – Finansiering af øvrige elementer i IC2008

Omprioriteringer (2009 p/l)	1.000 kr.
<i>Økonomiske konsekvenser af DUT</i>	<u>7.500</u>
Finansieres ved:	
Lukning af pladser på Donekrogen	4.100
Nedlæggelse af dagcentre	3.100
Færre aftaler med private plejehjemsforeninger	300
<i>Finansiering af effektiviseringsmanko for KS</i>	<u>2.500</u>
Finansieres ved:	
Husvildeudgifter (omlægning til nødboliger)	2.000
Udfasning af Dansk Blindesamfunds Dagcenter	500
<i>Reduceret fremskrivning af budget (IC 2009)</i>	<u>3.500</u>
Finansieres ved:	
Sammenlægning af tværgående funktioner på bocentre	2.500
Samling af sikringsydelse	1.000
I alt	13.500

Tabel 4 – Finansiering af nødvendige interne omprioriteringer (omsorgssystem)

Omprioriteringer (2009 p/l)	1.000 kr.
<i>Finansiering af nødvendige interne omprioriteringer (Omsorgs-system)</i>	<u>4.000</u>
Finansieres ved:	
- Strukturomlægninger på handicapcentre	2.000
- Samling af personale- og løn opgaver	500
- Nedlæggelse af stillinger i Centralforvaltningen	1.500
I alt	4.000

Tabel 5 – Tværgående besparelser - IC 2009

Besparelser (2009 P/L)	SUD
Koncernservice	2.540
Effektivisering ved lokalisering mv.	1.725
Energi ved vedligehold – KEjd	218
Energieffektiv adfærd	1.803
Reduktion af papirforbrug	186
Stillingsannoncer	1.855
Konsulent ydelser	776
Mere effektiv hjemtagning af sygedagpengerefusioner	2.367
Besparelse vedrørende standardarbejdspladser	592
I alt	12.062

Udvalget har følgende udgifter:

<I tabellen indsætter forvaltningerne deres udgifter i perioden 2008-2012. Udgifterne opgøres i løbende priser>

	2008	2009	2010	2011	2012
Serviceudgifter					
- heraf Rammebelagt drift					
- heraf Efterspørgselsstyret service					
Anlæg Efterspørgselsstyrede overførsler					
I alt					

Personalesituationen i forvaltningen:

	2005	2006	2007
Antal årsværk		6.122	
Kønsfordeling m/k		K71 pct. M 29 pct.	K71 pct. M 29 pct.
Gennemsnitligt sygefravær (dage pr. ansat)		22,0	20,9

Note: Tallene for 2005 er ikke angivet, da de ikke er sammenlignelige med 2007 grundet den nye struktur i Københavns Kommune pr. 1. januar 2006.

	2003	2005	2007
Medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk			5,4

Note: Tallene for 2003 og 2005 er ikke angivet, da de ikke er sammenlignelige med 2007 grundet den nye struktur i Københavns Kommune pr. 1. januar 2006.

Grønne budgetmål:

Mål 2009	Resultatkrav 2009	Resultatkrav 2008	Resultat 2007
Mål om at øge mængden af økologisk mad, som serveres i forvaltningens kantiner og køkkener. I den kommende Agenda 21 plan for 2008-2011 skal 75 % af den mad, som serveres i kommunens køkkener og kantiner, være økologisk inden udgangen af 2011. Desuden er målet for økologi i kommunens institutioner 90 % økologi i 2015 i følge Miljømetropolen – Vores vision CPH 2015. Det vurderes, at Socialforvaltningen har ca. 105 ¹⁾ institutioner (tilbud, lokalcentre og handicapcentre mm.), der har køkkener, der skal omlægges til økologi. Det vurderes, at Socialforvaltningen har ca. 10 kantiner.	75% ³⁾	71 institutioner og enheder + 3 kantiner	64 institutioner og enheder + 3 kantiner (ved måling for 2007 var der 65 % økologi)
Mål om at miljøledelse skal indføres og vedligeholdes i forvaltningen. I den kommende Agenda 21 plan for 2008-2011 skal hele forvaltningen være miljøcertificeret inden udgangen af 2008, og disse systemer skal vedligeholdes og (videre) udvikles i planperioden. Det vurderes, at Socialforvaltningen har ca. 151 ²⁾ institutioner (tilbud, lokalcentre og handicapcentre mm.), som skal indføre miljøledelse.	151 institutioner og enheder	151 institutioner og enheder (42 enheder i feb. 2008, 63 enheder i jun. 2008, 18 enheder i nov. 2008)	28
Her beskriver udvalget sit grønne budgetmål for CO ₂ -reduktion f.eks. at bidrage til reduktion af kommunens CO ₂ udledning ved at reducere forvaltningens energiforbrug. Ifølge Miljømetropolen skal	0	-	-

Mål 2009	Resultatkrav 2009	Resultatkrav 2008	Resultat 2007
Københavns CO ₂ udslip reduceres med 20 % i 2015 i forhold til i dag (2005-tal).			
Mål om at gennemføre konkrete projekter for energibesparelser. Projekt 1: At gennemføre elspare -kampagne på kknet og via mail til institutionsledere og forstandere med henblik på adfærdsændringer til besparelse af CO ₂ -udledning. Projekt 2: At gennemføre tema i personalebladet om CO ₂ -reducerende foranstaltninger primært rettet mod de decentrale enheder. Projekt 3: At opnå CO ₂ reduktion ved at gennemføre en energibesparelse på bygninger i Socialforvaltningen jf. forslag I502 til Socialforvaltningens investeringskatalog til budget 2009.	3	-	-

- 1) Antallet bygger på et overslag, da der ikke findes et samlet overblik over, hvor mange institutioner, der har køkkener. Overslaget er fremkommet på baggrund af oplysninger i forbindelse med økologi % målinger i begyndelsen af januar 2007.
- 2) Ved sidste års budgetmål var antallet af institutioner vurderet til 161. Ændring i tallet skyldes, at hver institution kan dække over et antal adresser. Tallet 151 er opgjort på baggrund af opgørelser fra de 4 MR kontorer i samarbejde med projektkontoret i forbindelse med gruppering af institutionerne til brug for arbejdet med af implementeringen af miljøledelse på de decentrale enheder.
- 3) TMF har afsat penge til at gennemføre omlægningsprojekter på en række af Socialforvaltningens institutioner i 2008, som dermed vil bidrage til at økologi % øges samlet for forvaltningen.

Mål vedr. integrationsindsats:

Mål 2009	Resultatkrav 2009	Resultatkrav 2008	Resultat 2007
Andel af nyindskrevne stofafhængige i behandling, der angiver at være indvandrere eller flygtning.	60	50	38
Andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i Socialforvaltningen	5,8 pct.	5,8 pct.	5,4 pct
Andelen af plejefamilier i Københavns Kommune med etnisk minoritetsbaggrund	Mindst 5 pct.	Mindst 5 pct.	4 pct.